

U

K
25

klankspoor

woorden op ~atie, ~itie en ~tie

Klinkt de laatste klankgroep van een woord als /tsie/? Dan schrijf je **tie**.

prestatie
politie
vakantie

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het klankspoor?
3. Schrijf deze stukjes zoals je ze hoort.
4. Controleer het woord.

De stukjes ~atie en ~itie zijn vaste stukjes.

De meeste woorden op ~atie hebben te maken met werkwoorden op ~eren: *opereren - operatie*

Sommige woorden eindigen op itie. De eerste klank /ie/ schrijf je als **i**, de tweede als **ie**.
politie, conditie, notitie

In het meervoud schrijf je **s**, niet 's:
prestatie - prestaties
vakantie - vakanties

de prestatie
de operatie
de reparatie
de informatie
de politie
de vakantie

de presentatie
de arrestatie
de combinatie
de imitatie
de situatie
de conditie
de notitie
de advertentie
de garantie

U

W
14

weetspoor

woorden op ~b

Je hoort /p/ aan het eind van een woord, maar je schrijft **b**.

Sommige woorden eindigen op de klank /p/ die je als **b** schrijft.
Onthoud die woorden.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het weetspoor?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

Er zijn maar weinig woorden die eindigen op **b**.

Twijfel je tussen ~p en ~b? Maak het woord dan langer.
stippen, dus stip
ribben, dus rib

Deze woorden klinken hetzelfde. Maar je schrijft ze anders:
slab van *baby's* (een *slabbetje*)
slap van *sterk*

krab van *krabben* en *kreeften*
krap van *kleren die te klein zijn*

de club
het web
eb en vloed
de rib
de krab / ik krab
ik heb

de slab
ik schrob
de bieb
de schub
de zeerob
het sliib

U

K
26

klankspoor

woorden met ea, ia, io en ioe

In woorden met **ea, ia, io** en **ioe** spreek je vaak een /j/ uit. Maar die /j/ schrijf je niet.

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het klankspoor?
3. Schrijf deze stukjes zoals je ze hoort.
4. Controleer het woord.

Tussen sommige klinkers spreek je de /j/ uit. Zo zeg je tussen de /ee/ en de /aa/ meestal /j/. Dat gaat bijna vanzelf. Maar let op: die /j/ schrijf je niet.
theater

Dit geldt ook voor enkele andere klinkers:
piano, radio, kampioen

Ook tussen deze klinkers hoor je vaak een /j/, die je niet schrijft:
het museum
het podium
breien
vrije

het theater
de piano
de radio
de studio
het stadion
de kampioen

de oceaan
creatief
de cavia
de indiaan
de liniaal
het materiaal
de viool
de lampion
de bioscoop

U

W

15

weetspoor

woorden op ~y

Hoor je /ie/ aan het eind van een woord? Dan schrijf je **ie**, **i** of **y**.
Onthoud de woorden op ~i en ~y.

Hoor je /ie/ aan het eind van een woord? Dan schrijf je meestal **ie**.
drie, vakantie, politie, televisie

Onthoud de woorden op ~i.
ski, taxi, juni, macaroni, nasi

De meeste woorden op ~y komen uit het Engels. Doordat deze woorden vaak gebruikt worden, horen ze nu ook bij de Nederlandse taal.

Let op: het meervoud van woorden op ~y schrijf je met 's'.
baby's, pony's, hobby's

woorden van de week
A

de baby
de pony
de hobby
de jury
de lolly
sorry

woorden van de week
B

de panty
de party
de penalty
de guppy
rugby
hockey

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het weetspoor?
3. Onthoud hoe je deze stukjes schrijft.
4. Controleer het woord.

K R W

U

R

19

regelspoor

lange woorden: overzicht

Bedenk bij een lang woord:

- Is het een *samenstelling* of niet?
- Zitten er *vaste stukjes* in het woord?
- Hoe schrijf je de *andere klankgroepen*?

Bedenk bij een lang woord:

- Is het een *samenstelling*?
Een samenstelling bestaat uit woorddelen: twee (of drie) losse woorden. Schrijf die achter elkaar.
- Zitten er *vaste stukjes* in?
Stukjes zoals *ge~*, *be~*, *ver~*, *~lijk(e)*, *~ig(e)*, *~ing*, *~te* en *~sel* schrijf je altijd hetzelfde.
- Hoe schrijf je de *andere klankgroepen*?
Wat hoor je **aan het eind** van de klankgroep?
Kijk hiervoor ook op kaart R11.

woorden van de week

de kastdeuren
de boekwinkel
de nachttrein
opbellen
geheimzinnig
de vergadering

extra woorden

het postkantoor
de werkkamer
het schateiland
de jachthond
de basisschool
weggooien
de verbinding
gemakkelijk
de bedoeling

1. Hak het woord in stukjes.
2. Bij welke stukjes past het regelspoor?
3. Pas op deze stukjes de regel toe.
4. Controleer het woord.

K R W